

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele systemu i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka banku, którego celem zgodnie z art. 9c ust.1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,

2. Elementem systemu kontroli wewnętrznej w Banku jest funkcja kontroli, na którą składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom uznanym za istotne.

3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu,
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów określonych w pkt. 1 z procesami w działalności banku, które zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

1. Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
2. Poziom II to komórka do spraw zgodności, inne komórki organizacyjne w strukturach Banku oraz komórka kontroli BPS na podstawie zawartej umowy niezależnie od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I,
3. Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ BPS).

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy pracowników, jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji,
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez komórkę do spraw zgodności oraz specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne funkcjonujące w Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych,
2. Kontrola, o której mowa w ust.1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i na Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.

Zakres zadań i umiejscowienie komórki do spraw zgodności

1. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności tj.: odpowiednie zasoby finansowe dla komórki ds. zgodności mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, prawo do swobodnego wyrażania opinii, zajmowania stanowiska na spotkaniach.
2. Niezależność komórki zgodności, jako komórki funkcjonującej w ramach drugiej linii obrony, jest zagwarantowana poprzez wyodrębnienie jej w strukturze organizacyjnej Banku – w Pionie Zarządzania Bankiem z uwzględnieniem bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu Banku.
3. Komórka do spraw zgodności ma także zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, w tym poprzez udział w ich posiedzeniach, a także dostęp do dokumentów, informacji, systemów informatycznych niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.
4. Do zadań komórki do spraw zgodności – w ramach systemu kontroli wewnętrznej należy:
  - 1) koordynowanie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz działania funkcji kontroli;
  - 2) zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności w tym koordynowanie działań w zakresie zapewnienia zgodności w Banku;
  - 3) przeprowadzanie niezależnego monitorowania w zakresie zapewnienia zgodności oraz przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w Banku i raportowanie wyników tego niezależnego monitorowania;
  - 4) przeprowadzanie dodatkowych, doraźnych czynności kontrolnych w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku;
  - 5) projektowanie procedur i metodyk identyfikacji oraz oceny ryzyka.

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu SSOZ BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno

BANK SPÓŁDZIELCZY W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

ZARZĄD BANKU: Bartosz Kublik – Prezes Zarządu,

Dariusz Kołodziejski – Wiceprezes Zarządu, Krystyna Polakowska- Wiceprezes Zarządu

Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestr Przedsiębiorców nr KRS 000087012,
NIP 759-000-27-35, REGON 000508690

07-300 Ostrow Mazowiecka, ul. 3-go Maja 32

tel.: (29) 745 22 64, tel./fax.: (29) 746 23 04

zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocena skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ BANKU ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz komórkę do spraw zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność komórki do spraw zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz we współpracy z komórką do spraw zgodności oraz SSOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
  - 2) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
5. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, określonych w pkt. 5.

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, innych komórek pełniących funkcje kontrolne, Zarząd Banku, Komitet Audytu oraz SSOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza zatwierdza powołanie i odwołanie po uprzednim wysłuchaniu pracownika kierującego komórką zgodności.
4. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki do spraw zgodności. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego realizowana jest wyłącznie przez Radę Nadzorczą SSOZ BPS. Rada Nadzorcza dokonuje oceny na podstawie opinii Komitetu Audytu
5. Rada Nadzorcza informuje SSOZ BPS o wynikach oceny, określonej w pkt. 3.
6. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku;
  - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.